ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 98, Kasım 2019, s. 13-20

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.36882>

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date
4.09.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.11.2019

Prof. Dr. Engin ÖNER

Van YYU / İktisadi ve İdari Bilimler Fakóltesi, Maliye Bölümü, Mali İktisat Anabilim
Dalı
enginoner@yyu.edu.tr

VERGİ KANUNLARINDA GERİYE YÜRÜMEZLİK İLKESİ (GERÇEK GERİYE YÜRÜMENİN HUKUKİ YÖNÜ)

Öz

Vergi kanunlarının yürürlüğe giriş zamanı, ilgili kanunların maddelerinde belirtilmektedir. Kural olarak vergi kanunları yürürlük tarihinden önceki dönemde uygulanamaz. Kanunların geriye yürümesi, yürürlük tarihinden önceki bir dönemi kapsamaması olup, kural olarak kanunlar geriye yürütülemez. Kişilerin davranışlarını düzenleyen kurallar onlara güvenlik sağlamalıdır. Vergi kanunlarının geriye yürümezliği ilkesi, hukuki güvenlik ilkesinin bir gereği olup; yeni çıkan bir vergi kanunun mükelleflerin vergi yükünü arttıracak şekilde geçmiş dönemlerde uygulanması devlete ve hukuka olan güveni olumsuz etkiler. Ancak, kanunlarda gerçek geriye yürüme ve gerçek olmayan geriye yürümenin uygulandığı görülmektedir. Bu uygulamalar özellikle iktisadi krizler, enflasyonla mücadele ve savaş vb. olağanüstü durumlarda haksız kazançları vergilendirmek gibi meşru ya da mazur görülen nedenlerle yapılabilmektedir.

Anahtar kelimeler: Vergi Kanunlarında Geriye Yürümezlik İlkesi, Gerçek Geriye Yürüme, Gerçek Olmayan Geriye Yürüme.

THE PRINCIPLE OF NON-RETROACTIVITY OF TAX LAWS (LEGAL ASPECT OF REAL RETROACTIVITY OF A LAW)

Abstract

The time of entry into force of the tax laws is specified in the articles of the relevant laws. As a rule, tax laws cannot be applied before the effective date. Reversal of the laws covers a period before the effective date and as a rule, the laws cannot be executed. Rules governing people's behavior should provide them with security. The principle of non-retroactivity of tax laws is a requirement of the principle of legal security; the application of a new tax law in the past to increase taxpayers' tax burden adversely affects trust in the state and the law. However, it is seen that the laws apply the laws include real retroactivity of a law and , non-real retroactivity of a law These applications are especially economic crises, the fight against inflation and war and so on. it can be done for legitimate or justified reasons such as taxing unfair gains in extraordinary situations.

Keywords: The Principle of Non-Retroactivity of Tax Laws, Real Retroactivity of a Law, Non-Real Retroactivity of a Law.

GİRİŞ

Vergi kanunlarının uygulanması “zaman itibariyle uygulama” ve “yer itibariyle uygulama” olmak üzere iki kısma ayrılır. Zaman itibariyle uygulama kanunların yürürlüğe girmesi, yürürlükte kalması ve yürürlükten kalkması aşamalarından oluşmaktadır.

Normal şartlarda vergi kanunlarının ne zaman yürürlüğe gireceği ilgili kanunların maddelerinde belirtilir. Kanunda yürürlüğe gireceği zaman açıkça belirtilmemişse, resmi gazetede yayımını izleyen günden itibaren 45 gün sonra yürürlüğe girmektedir.

Kanunların geriye yürütmesi, bir vergi kanunun yürürlük tarihinden önceki bir dönemi kapsaması ve uygulanmasını ifade eder (Öner, Eng. 2018:11).

A. Geriye Yürümezlik İlkesi

Geriye yürümezlik ilkesinin amacı, hukuka olan güveni sarsmamak ve herkesi bir işlemi yaptığı sıradaki kurallarla sorumlu tutmaktır. Dolayısıyla hukuk kuralları geriye yürümemelidir. Bu kural, kazanılmış hakları korumak için kabul edilmiş olup, kanunların geriye yürütmemesi olarak adlandırılır. Ancak geriye yürümezlik ilkesinin istisnaları da mevcuttur. Bazı durumlarda yeni kanun, eski kanun dönemindeki olay ve ilişkilere uygulanabilir. Buna kanunların geriye yürütmesi denir. Kanunların geriye yürütmesi kamu düzeni ve genel ahlakı ilgilendiren kurallar için söz konusudur. Özellikle Ceza Hukukunda bir istisna olup, yeni bir düzenlemeyle işlenen suç daha az bir cezayı gerektiren hale gelmişse, kanunun yürürlüğünden önce bu suçla yargılanan veya hüküm giyen kişinin durumu yeni duruma uygun hale getirilir. Fakat bunun aksi olursa, yani daha fazla cezayı gerektiren bir düzenleme kabul edilirse, bu durumda ilgili hüküm geriye yürütmez (Kızılot, Ş. ve Diğerleri, 2007: 54; [https:// www.a24com](https://www.a24com), 2017; Kırbaş, S. 2004: 64-65).

Eski dilde “makable şümül”, “makabline şamil” ve “makable teşmili” kavramlarıyla, günümüzde ise “geçmişe etki yasağı”, “geçmiş kapsamak” ve “geriye yürümezlik” olarak ifade

edilen söz konusu ilke; yürürlüğe giren yeni kuralın yürürlük tarihinden önceki dönemde hukuki sonuçlar doğurmasını yasaklayan ve kuralın ancak yürürlüğe girdiği tarihten sonraki olaylara uygulanmasını emreden hukukun genel ilkesidir (Kızılot, Ş. ve Diğerleri, 2007:54; <https://www.vergidosyasi.com>, 2017; Öz, E. ve Akçay, F. 2012: 3).

Yeni çıkan bir vergi kanununun geçmiş dönemlere uygulanması mükelleflerin mevcut vergi yüklerini arttırarak ekonomik ve ticari planlarının bozulmasına yol açtığı gibi, devlete ve hukuka olan güvenini de sarsar. Çünkü mükellefler yatırım ve mali planlarını hazırlarken yürürlükte bulunan kanunları göz önüne alarak yapmaktadırlar. Kuralları takip eden kişiler daha sonra cezalandırılmamalıdır. Geriye dönük olarak kuralların değiştirilmesi vergi sistemine olan güveni sarsmaktadır. Dürüst vergi mükellefleri, kuralların değişmesi durumunda kurallara uyma konusunda gayretli olmayabilir (Akarca, A. ve Şafak, M. 2013; Brunori, D. 2015; Lindholm, D. L. 2017; Ekeryılmaz, Ş & Gürdal, T. 2018: 187).

Hukuki güvenlik bireylerin güvenliğini korumak için var olup, geriye yürümezlik ilkesi bu güvenliği sağlamaya yöneliktir (Özgüven, A. V. 2006:232).

Herkesin bağlı olacağı hukuk kurallarını önceden bilmesi, durumunu düzene sokabilmesi anlamına gelmektedir. Kişi davranışını düzenleyen kurallar ona güvenlik sağlamalıdır. Hukuki güvenlik ilkesi, vergi yasalarının geçmişte meydana gelen olaylara uygulanmamasını gerektirir (Kızılot, Ş. ve Diğerleri, 2007:54; <https://www.vergidosyasi.com>, 2017; Öz, E. ve Akçay, F. 2012: 3).

Geriye dönük vergi mevzuatında kesin bir anayasal engel bulunmadığı açıktır. Bununla birlikte, bu tür uygulamalar, vergi mükellefinin vergi yükümlülüğünü geriye doğru artırabilmekte ve bununla anayasaya aykırılık oluşturacağı ileri sürülmektedir (Lunder, E. K. & Meltz, M. and Kenneth R. Thomas, K. R. 2012: 1).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında da vergi düzenlemelerinin geriye yürümeyeceğine dair bir düzenleme olmamakla birlikte, uygulamada vergi kanunlarında geriye yürümeme ilkesine genelde uyulmakta, zaman zaman ilkeye aykırı uygulamalar da ortaya çıkmakta; dolayısıyla yasama organının geçmişe yürüyen vergi yasalarını kabul etmesi, yürütme organı ve idarenin de kendisine bırakılan alanlarda bireylerin kazanılmış haklarını ihlal eden düzenlemeler yapması mümkündür (Öner, Erd. 2012: 40; Bilici, N. & Candan, T. 2015: 873).

Anayasa Mahkemesi geriye yürüme bakımından çoğu zaman hukuki sürecinin tamamlanmasının temel alınması gerektiği görüşünü savunmuştur. Anayasa Mahkemesi kararlarının sadece ilgili düzenlemeyi itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi önüne getiren kişiye fayda sağladığı bilinmektedir. Buna bir örnek verilmek istenirse; “06.06.2008 tarihli Resmi gazetede yayımlanan ve 6183 sayılı kanunda değişiklik yapan 5766 sayılı kanunun geçici 1. Maddesine göre ‘tüzel kişilerin kanuni temsilcilerinin ve limited şirket ortaklarının vergi borçlarından sorumluluğunun sınırları genişletilmiş ve bu yeni düzenlemenin, yürürlüğe girmesinden önce var olan kamu borçları hakkında da uygulanacağına dair hüküm konulması ‘ geriye yürüme olup, Anayasa Mahkemesi bu hükmü Anayasada yer alan hukuk devleti kapsamındaki hukuk güvenliği ilkesi ile bağdaşmadığı düşüncesiyle Anayasaya aykırı bulmuş ve yürürlüğe giriş tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olan amme alacakları için geçerli olamayacağı düşüncesiyle, yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir” (Öz, E. ve Akçay, F. 2012: 15-16; Bilici, N. 2013: 34; Ekeryılmaz, Ş & Gürdal, T. 2018: 187).

B. Geriye Yürüme Çeşitleri

Kanunların geriye yürütmesi teorik açıdan gerçek geriye yürüme ve gerçek olmayan geriye yürüme olarak iki şekilde karşımıza çıkmaktadır;

1. Gerçek Geriye Yürüme

Vergiye doğuran olay tamamlandıktan (hukuki süreç tamamlandıktan) sonra, vergi yükünü geriye doğru arttıran bir kanun hükmünün tamamlanmış hukuki işlem, olay ve durumlara uygulanması demektir ve kesinlikle hukuken sakattır, iptali gerekir. Örneğin 01/01/2014 tarihinde çıkarılmış olan bir vergi kanunu, 01/01/2013 tarihinden itibaren hüküm ifade ediyorsa, yani vergilendirme dönemi sona erdikten sonra çıkarılan bir kanun, sona eren vergilendirme dönemini veya vergilendirme işlemini kapsıyorsa gerçek geriye yürümeden söz edilir (Pehlivan, O. 2014: 41). Vergi Usul Kanunu vergi alacağının doğumunu tarh ya da tahakkuka değil, vergiyi doğuran olaya bağlamıştır (m. 19). Dolayısıyla hukuki süreç tamamlanmış olan vergiyi doğuran olaylara uygulanan geriye yürürlük hallerini gerçek geriye yürüme olarak nitelendirmek gerekir (Uluatam, Ö., 1990: 66; Er, S. 2015: 135; Ekeryılmaz, Ş & Gürdal, T. 2018: 186).

2. Gerçek Olmayan Geriye Yürüme

Vergiye doğuran olay henüz tamamlanmadan (hukuki süreç tamamlanmadan) önce, vergiyi doğuran olaylara yani tamamlanmamış hukuki işlem, olay ve durumlara çıkarılan yeni kanun hükümlerinin uygulanmasına denir. Gerçek olmayan geriye yürümede herhangi bir hukuksuzluk yoktur. Vergilendirme dönemi sona ermeden veya vergilendirme işlemi henüz tamamlanmadan bir kanunun vergilendirme dönemi başından itibaren hüküm ifade etmesi veya henüz tamamlanmamış bir olayı kapsamaması şeklindedir. Örneğin 31.12.2013 tarihinde çıkarılmış olan bir vergi kanunu, 01.01.2013 tarihinden itibaren geçerli olması gibi, yeni çıkan bir kanun henüz sona ermemiş bir vergilendirme döneminin başından itibaren(hukuki süreç tamamlanmadan) önce yürürlüğe giriyorsa, gerçek olmayan geriye yürümeden söz edilir (Pehlivan, O. 2014: 41; Er, S. 2015: 135; Ekeryılmaz, Ş & Gürdal, T. 2018: 186).

Hukuk devletlerinde, bireylerin bir hukuki işlemi yaptıkları sırada yürürlükte olan mevzuat hükümlerine ve bu hükümlerin kendilerine sağladıkları olanakların değişmeyeceğine güvenme hakları vardır. Ancak zaman içerisinde değişen kamu yararı, bu değişikliği gerekli kılabilir (Bilici, N. & Candan, T. 2015: 875).

Normal şartlarda gerçek geriye yürümenin iptali gerekir; bir devletin anayasasında kanunların geriye yürütülmesi yasaklanabilir, ancak bu durum yeterince vergi geliri elde edilememesine neden olabilir. Çünkü büyük iktisadi krizler, enflasyonla mücadele, gelir ve servet dağılımında dengesizliklerin düzeltilmesi, tarh ve tahsil dönemleri ile ilgili teknik durumlar, olağanüstü dönemlerdeki zararların karşılanması, vergi geliri seviyesinin korunması, kamu finansman açıklarının giderilmesi ve savaş vb. olağanüstü durumlarda haksız kazançları vergilendirmek için gerçek geriye yürüme meşru ya da mazur görülebilmektedir. (Neuhof, R. R. 1935: 1; Kamalak, M. 1992: 13; Kızılot, Ş. ve Diğerleri, 2007: 55; Öner, Eng. 2018:12).

Türkiye’de kanun hükümlerinin uygulanmasında gerçek olan ve olmayan çok sayıda geriye yürüme yapılmıştır. Örneğin ülkenin içinde bulunduğu zor durumlar nedeniyle de vergi kanunlarının geçmişe yürütüldüğü görülmektedir. Şöyleki, 04.05.1994 tarih ve 3986 sayılı “Ekonomik Denge İçin Yeni Vergiler İhdası ile Diğer Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”da gerçek anlamda geriye yürüyen vergi düzenlemeleri yer almıştır. Ekonomik

denge, net aktif, ek gayrimenkul ve ek motorlu taşıtlar vergilerinde düzenlemeler yapılmıştır. Düzenlenen ekonomik denge vergisi ile, 1993 yılında elde edilen gelir ve kurumlar vergisine tabi kazançlar üzerine %10 ek vergi yükü getirilmiştir (Öz, E. ve Akçay, F. 2012: 13).

Geriye yürümezlik ilkesi ekonomik istikrarı olumsuz etkilemektedir. Uzun vadede devletin ek vergi geliri elde etmek için geriye yürümezlik ilkesini ihlal etmesi mükellefler arasında haksız rekabet avantajı sağlamakta, kişilerin ekonomiye ve devlete olan güvenlerini sarsarak vergi ödememeye yönelmesine sebep olmaktadır. Vergi gelirlerinin azalması vergi sistemini istikrardan uzaklaştırmakta, bu da makro anlamda yeniden iktisadi istikrarsızlığa yol açmaktadır (Aktan, C. C. & Gencel, U. 2003: 19; Ekeryılmaz, Ş & Gürdal, T. 2018: 187).

3986 Sayılı Kanun ile kamu finansman açıklarının hızla azaltılması, enflasyonun düşürülmesi, dış ticaret açıklarının kapatılması, sağlıklı ekonomik büyümenin gerçekleştirilmesi, kamunun ekonomi içindeki yerinin yeniden tanımlanması ve sonuç olarak ekonominin yeniden istikrara kavuşturulması amaçlanmış ve bir defaya mahsus olmak üzere ilave ek vergiler getirilmiş ve söz konusu Kanun 04.05.1994 tarihinde kabul edilmiş olmasına karşılık, Kanun'un 5'inci maddesi gereğince bilanço esas ve işletme hesabı esasına göre defter tutmak mecburiyetinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabının, 1993 yılı hesap dönemi sonunda düzenledikleri bilançoda yer alan net aktifleri, yine aynı dönem itibarıyla çıkardıkları envanter ve amortisman kayıtlarında yer alan varlıklar veya 1993 yılı hesap dönemindeki gayrisafı hasılatları üzerinden belirlenmiş oranlarda net aktif vergisi alınmasına hükmetmiş, yani Kanun geçmişe yürütülmüştür (Ayyıldız, Y. ve Ayyıldırım, K. 2015:68).

C. Vergi Kanunlarının Geriye Yürümesine İlişkin Örnekler

- a. Kurumlar vergisinde 30.12.1960 tarih ve 192 sayılı Kanun, verginin oranını % 10' dan % 20' ye çıkartmış ve yeni oranın 1960 yılı kazançlarına da uygulanacağını kabul etmiştir (gerçek olmayan geriye yürüme).
- b. Kurumlar vergisi oranı 27.3.1969 tarihinde 1137 sayılı Kanunla % 25 e çıkartılmış ve yeni oranın 1968 yılı kazançlarına uygulanacağı kabul edilmiştir (gerçek geriye yürüme).
- c. 04.12.1985 tarih ve 3239 sayılı kanun %25 olan kurumlar vergisi oranını %45'e çıkarmış ve bu değişikliğin 1985 yılı kurum kazançlarına da uygulanması kabul edilmiştir (gerçek olmayan geriye yürüme).
- d. 26.11.1980 tarih ve 2348 sayılı "197 sayılı Motorlu Kara Taşıtları Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", motorlu taşıtlar vergisinin tarifesini değiştirmiş ve 1980 yılı ödenmiş ve ödenmemiş taksitlerini yeni tarifeye göre düzenlenmesini kabul etmiştir (gerçek olmayan geriye yürüme).
- e. 04.05.1994 tarih ve 3986 sayılı "Ekonomik Denge İçin Yeni Vergiler İhdası ile Diğer Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la 1993 yılında elde edilen gelir ve kurumlar vergisine tabi kazançlar üzerine %10 ek vergi yükü konulması kabul edilmiştir (gerçek geriye yürüme).

Vergi hukukunda geriye yürümezlik ilkesi sadece vergi yasaları yönünden değil, aynı zamanda yürütme organının vergilendirme alanında düzenleme yetkisine sahip olduğu durumlarda da geçerlidir (Kırbaş, S. 2004: 68). Hukuki güvenlik ilkesi vergi kanunlarının değil, kanunlarda verilen yetkiye dayanarak yürütme tarafından yapılan idari düzenlemelerin ve Anayasa Mahkemesi'nce verilen iptal kararlarının da geriye yürümemesini gerektirir. Örneğin, Anayasa Mah-

kemesi'nin bir kısım vergi kolaylıklarını iptal etmesi durumunda, daha önce bu kolaylıklardan yararlanmış olanların durumları bu iptal kararından etkilenmez. Anayasa'nın 153'üncü maddesinin 5'inci fıkrası Anayasa Mahkemesi'nin verdiği iptal kararlarının geriye yürümeyeceğini açık olarak hükme bağlamıştır (Akarca, A. ve Şafak, M. 2013).

D. Sonuç

Vergiye doğuran olay tamamlandıktan sonra, vergi yükünü geriye doğru arttıran bir kanun hükmünün uygulanması gerçek geriye yürüme iken; vergiyi doğuran olay henüz tamamlanmadan önce, devam eden ilişkilere, yani vergiyi doğuran olaylara, çıkarılan yeni kanun hükümlerinin uygulanması ise gerçek olmayan geriye yürüme olarak bilinmektedir.

Gerçek ve/veya gerçek olmayan geriye yürüme sadece kanunlarla sınırlı olmayıp, devletin düzenleyici işlemlerinde, Kanun Hükmünde Kararnamelerde, Bakanlar Kurulu kararlarında da vs. ortaya çıkabilir. Uygulama ile vergi yükü geriye doğru artıyorsa o zaman hukuka uygunsuzluk söz konusu iken, yükün azaltılması mevzu bahis ise hukuken sakatlık yoktur. Mükelleflerin vergi yükünü geriye doğru azaltan gerçek geriye yürüme hukuken sakat değildir, iptal edilmesine gerek yoktur, mükellefin lehinedir.

Normal şartlarda gerçek geriye yürümenin iptali gerekir; ancak büyük iktisadi krizler, enflasyonu düşürme, gelir ve servet dağılımındaki dengesizliklerin düzeltilmesi, olağanüstü dönemlerdeki zararların karşılanması, kamu finansman açıklarının giderilmesi vb. olağanüstü durumlarda haksız kazançları vergilendirmek için gerçek geriye yürüme meşru veya mazur görülebilmekte;

Ancak hukuki güvenliğin sağlanması ve korunması noktasında, güvenliği olumsuz etkileyecek ve mükelleflerin aleyhine vergi yüklerini arttıracak şekilde uygulanan ve uygulanacak olan gerçek geriye yürümenin de önüne geçilmesi kaçınılmaz olmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akarca, A. & Şafak, M. (2013), "Hukukta geriye yürümeme ilkesi ve vergi yasaları 05 Eylül 2013" <https://www.dunya.com/kose-yazisi/hukukta-geriye-yurumeme-ilkesi-ve-vergi-yasaları/17530>. erişim tarihi: 05.06.2019.
- Aktan, C. C. & Gencel, U. (2003). Türkiye'de Geriye Doğru Vergileme ve Verginin Hukukiliği İlkesinin İhlali, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 5, Sayı:1. <http://www.sbe.deu.edu.tr/Dergi/cilt5.say%C4%B11/5.1%20aktan%20gencel.pdf>. erişim tarihi: 25.10.2019.
- Ayyıldız, Y. & Ayyıldırım, K. (2015), Vergilendirmede Geçmişe Yürümezlik İlkesinin Türk Vergi Hukukundaki Yeri, Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, Yıl:3, Cilt:3, Sayı:1, ss.57-74.
- Bilici, N. (2013). Vergi Hukuku. Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 31. Baskı. Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A. Ş. Ankara.
- Bilici, N. & Candan, T. (2015). Vergi Hukukunda Geriye Yürüme Sorunu, 30. Maliye_Sempozyumu, Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF Maliye Bölümü, LykiaWorld, Manavgat, Antalya, ss.871-908, 20-24 Mayıs 2015. <http://www.maliyesempozyumu.org/30-maliye-sempozyumu/>. erişim tarihi: 25.10.2019.

- Brunori, D. (2015). Retroactive Tax laws Are Just Wrong. <https://www.forbes.com/sites/taxanalysts/2015/08/21/retroactive-tax-laws-are-just-wrong/#6d72ef035b64>. erişim tarihi: 25.10.2019.
- Ekeryılmaz, Ş & Gürdal, T. (2018). Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararının Geriye Yürümezlik İlkesi Çerçevesinde Hukuksal Analizi, Maliye Araştırmaları Dergisi Research Journal of Public Finance, Kasım 2018, Cilt:4, Sayı:3, ISSN: 2149-5203. erişim tarihi: 25.10.2019.
- Er, S. (2015). Vergi Kanunlarının Geriye Yürümezliği İlkesi ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararları. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi / Dumlupınar University Journal of Social Sciences 43. Sayı Ocak 2015 Number43January. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dpusbe/issue/4785/66022>. erişim tarihi: 25.10.2019.
- Kamalak, M. (1992). Türk Vergi Hukuku. Atatürk Üniversitesi. İİBF Z.F. Araştırma Merkezi Ders Notları: 169, Erzurum.
- Kanunlar geriye doğru işler mi? 25.12.2017 <https://www.a24.com.tr/kanunlar-geriye-dogru-isler-mi-haberi-40113529h.html?h=52>; erişim tarihi: 05.06.2019
- Kırbaş, S. (2004). Vergi Hukuku. Temel kavramlar, İlkeler ve Kurumlar. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 16. Baskı. Siyasal Kitabevi. Ankara.
- Kızılot, Ş., Şenyüz, D., Taş, M. & Dönmez, R. (2007). Vergi Hukuku. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı. Yaklaşım Yayıncılık San. ve Tic. A. Ş. Ankara.
- Lindholm, D. L. (2017). Retroactive Tax Legislation Undermines The Rule Of Law. Op-Ed | March 27, 2017, <https://www.cost.org/globalassets/cost/state-tax-resources-pdf-pages/cost-studies-articles-reports/law360-oped-on-retroactive-taxation-003.pdf>. erişim tarihi: 25.10.2019.
- Lunder, E. K. & Meltz, M. and Kenneth R. Thomas, K. R. (2012). Constitutionality of Retroactive Tax Legislation. Congressional Research Service 7-5700 www.crs.gov R42791, October 25.
- Neuhof, R. R. (1935). Retrospective Tax Laws. Washington University Law Review Volume 21 | Issue 1 January. Vol. XXI, 1935 No. 1 https://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4435&context=law_lawreview. erişim tarihi: 25.10.2019.
- Öner, Engin (2018). Vergi Hukuku. 2. Basım, Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti, Yayın No: 1424, Şubat, Ankara.
- Öner, Erdoğan (2014). Vergi Hukuku. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş., Ağustos (Ankara).
- Öz, E. & Akçay, F. (2012), "Uygulama Örnekleriyle Türk Vergi Hukukunda Gerçek ve Gerçek Olmayan Geriye Yürümeler ve Hukuki Güvenlik İlkesine Etkisi", Vergi sorunları Dergisi, Eylül.

- Özgüven, A. V. (2006), Türk Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik İlkesi, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü kamu Hukuku (Vergi Hukuku) Anabilim Dalı, ss.1-267, Ankara.
- Pehlivan, O. (2014). Vergi Hukuku. Genel İlkeler ve Türk Vergi Sistemi. Celepler Matbaacılık, yayın No: VHUK 18. Ağustos, Trabzon.
- Uluatam, Ö. (1990). Örnekler – Belgeler ve Mahkeme Kararlarıyla Türk Vergi Hukuku. Adım Yayıncılık Ltd. Şti. Ekim Ankara.
- Vergi Kanunlarının Geriye Yürümezliği İlkesi <https://vergidosyasi.com/2017/07/26/vergi-kanunlarinin-geriye-yurumezligi-ilkesi/> erişim tarihi: 05.06.2019.